

Ви запитуєте – ми відповідаємо: нові механізми інтеграції малозабезпечених безробітних до праці

З початку цього року непрацюючі члени малозабезпечених сімей, які зареєстровані у державній службі зайнятості як безробітні, мають можливість започаткувати власний бізнес.

Це нова бюджетна програма, що розроблена Міністерством соціальної політики України та орієнтована на сприяння непрацюючим працездатним особам, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям, їхній економічній самостійності та інтеграції їх на ринок праці.

Надаємо роз'яснення порядку реалізації цієї програми у форматі запитань-відповідей

Які документи мають бути подані для розгляду питання про надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї?

Відповідно до пункту 6 Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397, особа має подати до базового центру зайнятості (філії обласного центру зайнятості):

- заяву (встановленого зразка);
- довідку для надання фізичним особам відомостей про притягнення до кримінальної відповідальності, відсутність (наявність) судимості або обмежень, передбачених кримінально-процесуальним законодавством (така довідка не подається, якщо центром зайнятості за наявності технічної можливості відомості про особу отримано шляхом інформаційної взаємодії з єдиною інформаційною системою МВС);
- бізнес-план.

Форма заяви є додатком 1 до вказаного Порядку. Отримати її електронний варіант можна на вебсайті Верховної Ради України.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/397-2021-%D0%BF#n11>

Чи може отримати особа допомогу у підготовці бізнес-плану?

Так, може. Пунктом 5 вказаного Порядку передбачено, що для сприяння організації підприємницької діяльності центри зайнятості надають особам, які виявили бажання отримати фінансову допомогу та зареєстровані як безробітні, за їх згодою профорієнтаційні послуги, консультації з питань провадження підприємницької діяльності та організують для них професійне навчання відповідно до законодавства. Для отримання фінансової допомоги особа, яка виявила бажання провадити підприємницьку діяльність, розробляє бізнес-план самостійно або у процесі професійного навчання.

З окремою інформацією щодо започаткування власного бізнесу є можливість ознайомитись шляхом перегляду відеокурсів «Генеруй бізнес ідею. Розпочни власний бізнес» у розділі «Освітній портал» на вебсторінці Державного центру зайнятості.

<https://skills.dcz.gov.ua/course/generuj-biznes-ideyu-stvory-svij-biznes/curriculum/>

Яким чином приймається рішення про надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї?

Відповідно до Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397, питання надання фінансової допомоги вирішується комісією, утвореною базовим центром зайнятості (філією обласного центру зайнятості). До її складу включаються представники цього центру (філії), уповноважена особа виконавчого органу, представники органу соціального захисту населення, органів місцевого самоврядування, територіальних органів державної податкової служби, організацій (об'єднань) роботодавців і профспілок (за згодою).

Рішення про надання фінансової допомоги (про відмову в її наданні) приймається комісією за результатами розгляду бізнес-плану та поданих документів у присутності особи, яка виявила бажання провадити підприємницьку діяльність (за її згодою), та оформляється протоколом.

Чи може особа, щодо якої прийняте позитивне рішення про надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, утворити для провадження підприємницької діяльності юридичну особу?

Відповідно до пункту 9 Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397, особа, яка виявила бажання провадити підприємницьку діяльність, щодо якої комісією прийнято позитивне рішення про надання їй фінансової допомоги, створює юридичну особу чи реєструється як фізична особа-підприємець.

Таким чином, особа може зареєструватись як фізична особа-підприємець або утворити приватне підприємство чи іншу юридичну особу.

З інформацією щодо різновидів юридичних осіб є можливість ознайомитись у розділі II Господарського кодексу України.

У які строки особа має утворити суб'єкт підприємницької діяльності?

Відповідно до пункту 9 Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397, особа створює юридичну особу чи реєструється як фізична особа-підприємець протягом 30 календарних днів з дати отримання повідомлення про прийняте комісією рішення.

Якщо особа протягом цього строку не створила юридичну особу чи не зареєструвалася як фізична особа-підприємець без поважних причин, вона втрачає право на отримання фінансової допомоги. У разі наявності поважних причин такий строк становить 60 календарних днів.

Поважними причинами продовження строку створення юридичної особи чи державної реєстрації фізичної особи-підприємця є: хвороба особи, яка виявила бажання провадити підприємницьку діяльність, смерть членів її сім'ї та родичів, догляд за хворою дитиною віком до 14 років, відвідування закладів охорони здоров'я, судових та правоохоронних органів, військових комісаріатів, інших державних установ та інші обставини, які об'єктивно унеможливають створення юридичної особи чи державну реєстрацію фізичної особи-підприємця протягом зазначеного строку, що підтверджується відповідними документами.

Яким документом оформлюється фінансова частина рішення про надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї?

Відповідно до пункту 10 Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397, для надання фінансової допомоги між обласним центром зайнятості, базовим центром зайнятості (філією обласного центру зайнятості) та особою (за наявності в неї статусу суб'єкта підприємницької діяльності) укладається угода про надання особі фінансової допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї.

Форма угоди є додатком 2 до вказаного Порядку. В угоді зазначаються умови, невиконання або неналежне виконання яких може призвести до його розірвання та повернення особою, яка виявила бажання провадити підприємницьку діяльність, отриманих коштів фінансової допомоги.

Ознайомитись з текстом угоди можливо на вебсторінці Державного центру зайнятості у розділі "Малозабезпеченим сім'ям".

<https://www.dcz.gov.ua/storinka/dopomoga-na-zdobuttya-ekonomichnoyi-samostiynosti-malozabezpechenoyi-simy>

Які документи має подати особа для отримання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї?

Відповідно до пункту 11 Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397, для отримання фінансової допомоги на оплату витрат на закупівлю обладнання та матеріалів особою до базового центру зайнятості (філії обласного центру зайнятості) подаються рахунок-фактура (рахунок, квитанція, накладна тощо) та

договір, укладений між особою і постачальником (продавцем) обладнання та матеріалів. Такий договір обов'язково повинен містити положення щодо сплати штрафних санкцій постачальником (продавцем) за порушення ним строків постачання обладнання та матеріалів. Оплата витрат на закупівлю обладнання та матеріалів проводиться обласним центром зайнятості.

Оплата витрат на закупівлю обладнання та матеріалів може бути проведена декільком постачальникам (продавцям) обладнання та матеріалів у межах граничного розміру фінансової допомоги.

Чи здійснюється контроль за фактом провадження підприємницької діяльності особами, які отримали допомогу на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї?

Відповідно до пункту 8 Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397, та пункту 20 Угоди про надання особі, яка виявила бажання провадити підприємницьку діяльність, фінансової допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї (далі – угода), один раз на квартал на засіданні комісії базового центру зайнятості (філії обласного центру зайнятості, далі – центр/філія) особи, які виявили бажання провадити підприємницьку діяльність, доповідають про стан провадження ними підприємницької діяльності та виконання бізнес-плану.

Пунктом 8 угоди передбачено, що упродовж 10 календарних днів про факт припинення підприємницької діяльності особа повинна у письмовій формі повідомити центр/філію.

Контроль за виконання угоди здійснюється обласним центром зайнятості та центром/філією. У разі порушення особою умов угоди центр/філія збирає та подає на розгляд відповідної комісії матеріали про виявлення порушення таких умов.

Чи передбачено повернення допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї?

Відповідно до Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397 (далі – Порядок), допомога на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї є безвідсотковою поворотною фінансовою допомогою. Пунктом 13 Порядку визначено, що фінансова допомога повертається однією сумою протягом 30 календарних днів після закінчення трирічного строку з дати її отримання.

Сума фінансової допомоги, що повертається, зменшується на суму сплачених особою податків, зборів (обов'язкових платежів) і єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування протягом трьох років її отримання (норма пункту 14 Порядку).

Порядок також передбачає випадки, коли можливо не повертати допомогу. Також передбачені випадки, коли допомога має бути повернута достроково.

В яких випадках допомога на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї не підлягає поверненню?

За загальним правилом Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397 (далі – Порядок), допомога на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї є безвідсотковою поворотною фінансовою допомогою і підлягає поверненню протягом 30 календарних днів після закінчення трирічного строку з дати її отримання.

Водночас, відповідно до пункту 15 Порядку, фінансова допомога не повертається, якщо особою:

за трирічний період з дати отримання фінансової допомоги сплачено податки, збори (обов'язкові платежі) і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування в сумі, що перевищує суму наданої фінансової допомоги;

у перший рік з дати отримання фінансової допомоги працевлаштовано за направленням державної служби зайнятості не менше ніж двох непрацюючих працездатних осіб із числа членів малозабезпечених сімей строком не менше ніж на два роки.

Рішення про неповернення фінансової допомоги приймається комісією за результатами перевірки виконання особою умов, зазначених у Порядку.

У яких випадках допомога на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї підлягає достроковому поверненню?

За загальним правилом Порядку надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 397 (далі – Порядок), допомога на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї є безвідсотковою поворотною фінансовою допомогою і підлягає поверненню протягом 30 календарних днів після закінчення трирічного строку з дати її отримання.

Пунктом 12 Порядку передбачені випадки, коли така допомога підлягає достроковому поверненню. До них належать випадки, коли особа не виконує або неналежно виконує умови надання допомоги, а саме не провадження підприємницької діяльності після отримання фінансової допомоги, понад три місяці наявність заборгованості із сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) або єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Відповідно до норми пункту 13 Порядку, фінансова допомога повертається достроково у випадку розірвання угоди у разі наявності вищевказаних випадків.